N°. 29. **A°. 1843.**

DINGSDAG, den 11den APRIL.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 8 April 1843.*

(10939) SALOMON WITTERING, heeft op heden aanteekening gedaan van zijn voorgenomen vertrek uit deze Kolonie.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 Februarij.

Voor eenige dagen heeft de baron Dupin in de zitting der pairskamer eene lofrede gehouden op den in het laatstvorige jaar den 20sten April overleden maarschalk Moncey, hertog van Coneglia no, die zijn leven tot bijna 80 jaren ge bragt en zijne loopbaan als gouverneur der Invalieden geëindigd heeft. Daarbij kon het niet aan herinneringen uit den tijd der republiek en uit dien van het keizerschap ontbreken. De pairs vierden een gedachtenisfeest, en konden zich ver plaatsen in de dagen toen Frankrijk de wereld geschiedenis bestuurde, en geroe pen scheen om aan ons werelddeel eene nieuwe gedaante te geven. Het trotsche gebouw der Gallische wereldmagt raagt even als de catastrophe der staatsomwenteling, de namen zijner maarschalken. In eene eeuw, waarin de groote veldheeren reeds meestal hunen roem hadden ingeoogst, kon Moncey nog niets doen wat hem zou hebben kunnen onderscheiden. Toen de revolutie uitbrak, was hij, na vele dienstjaren, nog slechts luitenant; toen de adel emigreerde, kon hij eenen graad hooger klimmen; zijn eerste veldtogt onder de driekleur vaan ging naar Spanje. Niet lange, of hij werd bevorderd tot divisie-generaal; na den vrede van Basel (22 Julij 1795) voert hij bevel in het grens-departement aan de Pyreneën; den 18 Fructidor (4 Sept. 1797) heeft ten gevolge dat Moncey bij het directoire in ongenade valt; de 18 Brumaire (9 November 1799) verheft hem weder; nu eindelijk wordt hem de baan tot groote daden geopend. Buonaparte's adelaarsblik bespeurt wat Moncey voor hem worden kan; hij vertrouwt hem den regter vleugel toe van het leger, dat bij Maren go zegeviert. Bij het begin van het keizerschap wordt Moncey tot maarschalk verheven, in 1807 voert hij een armee korps naar Spanje. Dupin zegt: » De groote armee organiseert zich in Spanje; zes maarschalken, Moncey daaronder begrepen, en twee luitenant generaals kommanderen acht divisiën; hertogen, prinsen, koningen maaken den staf uit, en de man der eeuw is de ziel van alle ondernemingen. Wilt gij zien, hoe ras alle wereldgrootheid verdwijnt voor eenen ademtogt der Voorzienigheid? Aanschouw dan slechts de hoofden dezer heerlijke krijgsmagt: de meesten hunner zoo jong reeds met roem gekroond, en, zoo scheen het bestemd tot langjarig genot hunner glorie: Berzieres en Lannes, de eersten den dood gewijd, vinden dien op het slagveld; hun lot alleen geeft geene ruimte tot beklag; zij hadden het geluk vroeg uit het leven te gaan; Augereau, Davoust, Massena, Suchet, Saint-Cyr, Jourdan, Bellune besluiten in den schoot der hoofdstad hunne door naamlooze moeiten verkorte loopbaan; voor hen allen kwam Berthier om het leven door een toeval (hij valt in 1814 te Bamberg uit het venster op de straat): Junot legde hand aan zich zelven; Murat boete zijn koningschap met zijnen dood; Ney, de dappere der dapperen, kon niet gered worden, noch door de kapitulatie van Parijs, noch door Moncey's bemoeijingen (men weet, dat Ney's veroordeeling als eene smet wordt aangezien die op de pairskamer de restauratie kleeft), een andere maarschalk, wien dertig jaren tegenover den vijand de kogels hebben gespaard, Mortier, valt onder den slag, die tegen eene geheele dynastie is aangelegd; Napoleon zelf, nadat hij in Europa, Afrika en Azia, de overwinning aan zijne standaarden geboeid heeft, ontkomt aan alle tegen zijn leven gerigte aanslagen, wordt echter een gevangen man, een exulant, omdat eene geheele wereld zijnen naam vreest, en vindt het vaderland alleen weder op het schild, dat zijne zerk draagt, Moncey eindelijk de nestor van alle deze helden, nadat hij, om zijne woorden te bezigen *haie* gemaakt en het geweer gepresenteerd heeft voor den onsterfelijken lijkstoet, gaat ten laatsten ook den weg, die ten grave voert. Om eene dergelijke vereeniging van beroemde tijdgenooten te vinden, die in zoo weinige jaren eene prooi zijn geworden van eenen gewelddigen en beklagenswaardigen ondergang moet men terug gaan door de eeuwen tot op Cæsar's wapengenooten en de navolgers van Alexander." Op deze levendig welsprekende episode volgt de verdere schets van Moncey's leven. In Spanje kommandeerde hij het derde armeekorps; de vijand wordt op Sarragossa terug gedrongen; Moncey wil het nieuwe Sagunt belegeren, maar den maarschalk Lannes-Montebello is het voorbehouden, dit wapenfeit te volvoeren. Reeds slaat het uur der voorbeschikking tot den val van het keizerrijk. Drie groote legers, stervende op de velden van Rusland, Duitschland en Frankrijk, dienen hetzelve tot rouwgeleide. Op den laatsten dag van het groote offer stelt zich Moncey aan de spits der nationale garde, en strijdt voor de hoofdstad. Toen hij ziet, dat het vergeefsch is, wijst hem zijne onderdanen trouw zijne plaats op Fontainebleau aan. Zijne verknochtheid overleeft Keizerrijk; hij legt alleen dan het kommando neder, wanneer Napoleon het begeert. Nu komt het jaar 1815, met de honderd dagen en de reactie, om welke te voorkomen de Bourbons niet verstandig genoeg waren. Dupin voert vlugtig aan, wat Lodewijk XVIII ontbroken heeft. Moncey zal in een exceptioneel geregtshof presideren. Hij wijgert dit; wordt afgezet, en komt in den kerker. Na drie jaren, als de hartstogten bekoeld zijn, herinnert zich de restauratie, dat Moncey niet opgehouden heeft maarschalk te zijn. Zij opent hem de deuren der pairskamer. In den veldtogt van 1823 kommandeert hij in Katalonie. Bij deze wending in Moncey's leven aangekomen, brengt Dupin deze moraal aan: » O blind koningschap dat zich onsterfelijk gelooft, terwijl deszelfs dagen geteld zijn! Gij treed door eenen licht weg, en erkent toch niet de voorwaarden uwer duurzaamheid. Eene regering, die zich op eene zoo edele wijze beloond ziet, daarvoor, dat zij vertrouwen stelde op eenen, uit hare gevangenis gekomen, goeden burger, deze regering zoude nog heden bestaan, hadde zij het begrepen, dat de geheele natie gelijkelijk vatbaar en gevoelig is voor vertrouwen, eer en vrijheid. Maar de restauratie ligt onder haren Sysiphus arbeid ter neder, verdrukt en verplet door de volksrots, welke zij rusteloos gepoogd heeft op te tillen. Een hoogst geregtshof zal de ministers vonnissen, die haar hebben ten verderve vervoerd. Stormende hartstogt, verbitterd door strijd en tegenstand eischt, om bloed af te wasschen, het bloed der aangeklaagden of dat der regters. Moncey niet meer verre af van zijn tachtigste levensjaar, hoort de bedreiging, snelt aan, deelt in den ruimsten en edelsten roem der pairie: de inwijding eener hoedanigheid der tegenwoordige regering het liberalisme, gehaat door de faction, die vergaan, maar aan ontstaande dynastien populariteit bereidende en zich de achting der nakomelingschap verzekerende. Eindelijk wijst het vaderland den grijzen held zijn laatste slagveld aan; het vertrouwt hem de opperste leiding van het hotel der invalieden. Na eene schets der zorgenvolle werkzaamheid, welke Moncey in de hem toegewezene dienst-betrekkingen onvermoeid heeft aan den dag gelegd, en na aangetoond te hebben, hoe de brave man in alle omstandigheden van zijn leven zich is gelijk gebleven, besluit Dupin zijne lofreden als volgt: » een gering aantal groote mannen zijn door de Voorzienigheid sedert eene halve eeuw aan de spits onzer natie gesteld geworden, om onsterfelijke handelingen te verrigten, te midden van gebeurtenissen, die voor den tegenwoordigen evenzeer als voor den toekomstigen tijd onberekenbaar worden. Bij den aanblik van zoo veel glorie — ontsproten — wij moeten der waarheid hulde doen! — uit het volk; bij den aanblik der vrijheid en der overwinning, zoo als zij bij ons zijn populair geworden, moeten wij de majesteit der Fransche natie erkennen."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 31 Januarij.

Uit Munchen wordt volgens berigt van de *Augb. Allgem. Zeit.* het volgende gemeld:

Vóór ongeveer 8 dagen werd alhier in het algemeene ziekenhuis een jongetje van 8 jaren leeftijds overgebragt, hetwelk de merkteekenen der gruwzaamste verwaarloozing aan zich droeg. Het ligchaam van dit rampzalig kind, met sedert jaren ingewortelde

vuil overdekt, bevond zich in den beklagelijksten toestand; meer geraamte dan levend wezen. kan dit kind zijne beide beenen uit eigene beweging. niet uitstrekken; de hielen liggen vast tegen de zit-deelen aan, en eene proefneming om de voeten in hunnen natuurlijken staat terug te brengen, heeft alleen ten gevolge dat zij terstond, bij nalating der vreemde inwerking, wederom in de vermelde onnatuurlijke buiging terug springen, zoo dat men moet aannemen, dat de beide beenen, door het aanhoudend op de hurken zitten van dit schepsel geheel terug gekrompen zijn, en de spieren hare natuurlijke spankracht verloren hebben. De beide armen van het kind zijn letterlijk schier niets anders dan vel en been, en hun omvang is slechts 2 vingers dik; de rug is gekromd. Ongelukkigerwijze is dit jongetje niet in staat, eenige opheldering wegens zijne ligchamelijke misvorming te geven, daar hij, de tong aan den beneden binnenmond vastgegroeid zijnde, stom is. Daar hij, sedert zijne komst in het gasthuis, eenigermate verfrischt en versterkt is, zal hem heden, door heelkundige afscheiding van het belemmerende vliesje, het spraakvermogen worden terug gegeven. Zijne verlangens geeft hij door niets te kennen, anders dan door een afschuwelijk over elkander slaan der beide kinnebakken, en door een grijnzend vertrekken van zijn gelaat; overigens zit hij dood stil op zijne hurken in zijn bed. Men heeft zich alle mogelijke moeite gegeven, dezen ellendigen aan den hem nabij zijnden dood te onttrekken, en tot dus verre met het beste gevolg. Toen men voor de eerste maal hem spijze, en wel in eenen lepel, toereikte, greep hij terstond met beide handen daarnaar, en maakte een gebaar als om dien te willen aan stukken bijten. Water was hem geheel onbekend. In zijne uitwerpselen vond men overblijfselen van stroo, zand, kalk, houtsplinters, enz. Tot zijne ontdekking heeft het volgende voorval aanleiding gegeven: zijne zuster was, sedert de laatste streng koude dagen, niet meer ter schoole verschenen. Op de navraag jegens haar, vernam men van een in hare buurt wonend meisje, dat zij wegens gebrek aan kleeding om zich tegen de koude te dekken niet kon uitgaan. Dit werd den plaatselijken schoolopziener medegedeeld, die, om den nood te lenigen, in persoon zich in de woning der ouders van het meisje vervoegde. Toevallig kwam hij ook in de keuken, en hier vond hij, in een gat onder den haart, dat gewoonlijk tot bergplaats van brandhout dient, onzen tweeden jeugdigen Kaspar Hauser, met dek overtogen, in den ellendigsten toestand op de hurken zitten; de opening was met een latten traliwerk als een ganzenhok digt gespijkerd. Op de onmiddelijk der bevoegde overheid gedane kennisgeving werd het jongetje onverwijld naar het gasthuis vervoerd, en de onnatuurlijke moeder in hechtenis genomen. De ouders van den ongelukkigen waren, zoo men hoort, vroeger molenaarslieden in de Sendlingerstrasse alhier. Door beiderzijdsche ongeregelde leefwijze en verzuim van hun bedrijf, gingen zij meer en meer achteruit, verloren hunne kostwinning, en nu trok de moeder met de kinderen naar de Beyerstrasse, terwijl de vader vrijwillig zich van zijne vrouw scheide, in Munchen 's omstreken als molenaars knecht zijn onderhoud zocht en naauwelijks eenmaal in het jaar zijn gezin bezocht. Het onderhavige jongetje was, kort na zijne geboorte, op het land in den kost besteed geworden, doch moet, na zijnen terugkeer in het ouderlijke huis, reeds sedert verscheidene jaren door zijne moeder op de bovenvermelde wijze opgesloten en op de karigste wijze met spijzen in het jammerlijkst leven gehouden zijn geworden, tot men hem op de beschrevene wijze heeft gevonden.

— Van den Main, 7 Februarij. Berigten van den Beneden-Donau melden, dat in de, aan den linker oever van die rivier gelegen Turksche provincien Bulgarië, Bosnië en Romelië, zich sedert eenigen tijd een zeer onrustige geest openbaart, die ieder oogenblik tot openbaren opstand dreigt uit te barsten. De wreede verdrukking, welke de Turksche gezagvoerders voortdurend tegen de Christen bevolking dier gewesten uitoefenen, deed sints langen tijd voorzien, dat vroeger of later de onderdrukten het wraakzwaard tegen hunne tirannen zouden opheffen. De gebeurtenissen in Servie hebben ongetwijfeld het hunne tot de bespoediging der krisis bijgedragen. Hieruit ontstaan nieuwe moeijelijkheden voor de Porte en de Europesche diplomatie. De groote Oostersche kwestie drijft als eene zware onweersbui aan den horisont des Turkschen rijks heen en weder. Reeds meer dan eenmaal is het den raadgevers der Porte gelukt, dit onweder voor een oogenblik af te leiden; doch het schijnt buiten menschelijke kracht te liggen hetzelve ganschelijk te verdrijven. Daarom zagen wij hetzelve slechts van plaats verwisselen, en in het zuiden afgeweud, vertoont het zich even dreigend in het noorden. Ditmaal is het boven de Donau-streken zaamgetrokken. Nog is de diplomatie het niet eens, welke middelen van afleiding daartegen zullen moeten worden aangewend. Voor Duitschland is deze krisis van hoog gewigt, dewijl van den uitslag de vrijheid van een van deszelfs grootste waterwegen, de bloei van handel en scheepvaart met het oosten in grooten deele afhangt.

— Uit Frankenland, 31 Januarij. Men hoort tegenwoordig zeer menigvuldig klagen over den hoogen prijs der levensmiddelen. Aan deze betreurenswaardige omstandigheid is het misschien gedeeltelijk toe te schrijven, dat men in dezen winter meer dan gewoonlijk hoort van diefstal, inbraak en aanranding op den publieken weg. Eene zoodanig strafbare daad heeft dezer dagen onder grappige bijzonderheden plaats gehad. Men verhaalt namelijk, dat in een dorp niet ver van Bayreuth, des avonds bij afwezigheid van den Heer des huizes, eene schrikwekkende gedaante, met horens op het hoofd nederhangende tong en ruigharigo kleedij, in een woonhuis is verschenen, zich voor den duivel in eigen persoon heeft uitgegeven en van de aanwezige bewoners, eene kraamvrouw en eenen grijsaard, geld heeft afgevorderd, met bedreiging, het pas geboren kind te zullen medenemen, indien men niet oogenblikkelijk al het geld uitleverde, dat zich in huis bevond. Ten einde aan de woorden kracht bij te zetten, greep satan naar den zuigeling, die in de wieg lag te slapen. In het eerst maakte de oude man in zeer beleefde bewoordingen tegenbedenkingen aan den boozen geest; toen dit echter niet baatte stak hij eenen zwavelstok aan om met dit licht het gevorderde uit eene der bovenkamers te halen; terwijl hij weder naar beneden kwam ging juist een gendarme voorbij, die, door de half openstaande huisdeur den ouden man met den vlammenden zwavelstok ontwarende, binnentrad en den grijsaard onzacht toesprak, wegens het overtreden der politie-verordening die het rondloopen met zulk gevaarlijk licht verbiedt. De oude, door het zien van een' mensch, een' redder, tot bewustheid terug gebragt, verhaalde nu aan dezen wat de oorzaak hiervan was. De gendarme stapte terstond de kamer binnen en sommeerde den duivel zich over te geven. Deze betoonde echter weinig lust hiertoe, maar dreigde zelfs ook hem te zullen medenemen, tot dat de militair zich gereed maakte om zijn bajonet te hulp te nemen. Nu bleek het, dat meester satan niemand anders was dan een buurman, die gepoogd had de afwezigheid van den huisvader zich ten nutte te maken, om op deze wijze eenig geld meester te worden.

— Het *Frankf. Journ.* berigt uit Baden-Baden dd. 3 Febr, het volgende:

In den afgeloopen nacht heeft men den wagenmaker Rheinhold op 40 schreden afstands van zijne woning vermoord op straat gevonden. De verdenking viel op zijnen 20jarigen zoon, die terstond in hechtenis werd genomen en heden reeds zijne misdaad heeft bekend. Rheinhold was een ruw, zedeloos, twistgierig en aan dronkenschap overgegeven man, die ten gevolge hiervan merkelijk in zijne zaken achteruitging. Hij mishandelde zijne vrouw en kinderen herhaaldelijk en had nog denzelfden dag, toen hij dood gevonden werd, zijne huisgenooten geslagen, om welke reden de oudste zoon, op wraak bedacht, zijnen van spel en drinkgelag terugkeerenden vader opwachtte en aangreep, met oogmerk om hem af te rossen; doch onder de worsteling en terwijl de vader den zoon genoegzaam overmeesterde en naar hem stak, trok ook deze een mes en bragt zijnen vader de doodelijke wonden toe.

— Aan de hoogeschool van Wurzburg is den 1sten dezer eene, ter beteugeling van de toenemende tweegevechten, door den Koning van Beijeren uitgevaardigde verordening afgekondigd, hoofdzakelijk inhoudende, dat de lijken der in een tweegevecht omgekomene studenten voortaan in den vroegen ochtend, zonder geleide van een geestelijke, zonder muziek, gezang, klokkengelui of aanspraken, en in 't algemeen zonder eenige de minste plegtigheid, in alle stilte begraven zullen worden.

ADVERTENTIËN.

(9259) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 14den April 1843, des voormiddags om *half negen* ure, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden uit gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

Een *vierde* aandeel in de bloote *ERVEN* gelegen aan de *Steenbakkerij Straat*, bekend onder N. W. La. C. No. 102 en 103 en O. W. La. D. No. 322 en 323; aankomende HERMANUS van HERMANUS van BUTTNER, als voor *een vierde* Erfgenaam van wijlen HERMANUS van BUTTNER.

Paramaribo, den 30 April 1843.
T. M. SCHOTBORGH.

(10597) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal op Donderdag den 13den en Dingsdag den 18den dezer, des namiddags 4 uren, ten huize van den Wel Edelen Heer C. BARENDS, verkoopen:

Wel onderhoudene *MEUBELEN*, *KOPER-*, *AARDE-* en *GLASWERK*, *PORCELEIN*, *ZILVER*, *BOEK-* en *PLAATWERKEN*, extra fraaije Engelsche *TOVERLANTAARN*, *ILLUMINATIEN KAST*, *ZON-* en andere *MICROSKOPEN*, *THERMOMETER*, *MAGNETISCH HOEFIJZER* en verdere *RARIETEITEN*, *JAGTGEWEREN*, *KANTOORLESSENAARS*, *enz.*

Voorts:

Een bekwame *KOK* en *VOETEBOY*.

De GOEDEREN zijn één dag vóór- en op den verkoopdag te bezigtigen.

(10941) F. B. SANCHES verzoekt niets op zijne rekening af te geven of te leveren, dan op eigenhandig onderteekend *Requisiet*.

Plant. *Broedershoop* den 11 April 1843.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 9den dezer, de Engelsche Schoener Jane, Kapt. J. Blagrove, van Barbados, hebbende 10 dagen reis; Passagiers: Mejufvrouw Francis en den Heer B. C. d' Azevedo.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & Co.